

TROUW IN DE BOUW

ANDRÉ VANDEN BORRE WERKT AL VOOR DE ELFDE KEER SAMEN MET ARCHITECT BRUNO ERPICUM

Sommigen hebben een vaste slager, krantenboer of bakker. Maar André Vanden Borre heeft een vaste architect. Elf keer al bouwde hij met AABE, het bureau van Bruno Erpicum. 'Architectuur is een soort verkrachting, maar dan intellectueel.'

TEKST: THIJS DEMEULEMEESTER FOTO: JEAN-LUC LALOUX

Hondstrouw is André Vanden Borre aan Bruno Erpicum: de Brusselse vastgoed-ondernemer bouwde nooit met een andere architect. Maar hij is geen 'architectuur-verzamelaar' 'as such', die al zijn realisaties in portefeuille houdt. 'Ik verkoop alles', zegt Vanden Borre, 'ik ben geen bankier, hé.'

'We hebben verschillende klanten met wie we in hun leven vier of vijf keer bouwden', zegt Bruno Erpicum (60), 'maar André Vanden Borre steekt er met kop en schouders boven uit. Op Ibiza alleen al zitten we aan vijf huizen voor hem. In dertig jaar tijd deden we elf projecten samen, in België en in Spanje. Vijf daarvan waren privé', zegt de architect.

Samen op vakantie gaan doen ze niet. Maar in al die (bouw)jaren zijn ze wel vrienden geworden. 'Kan ook niet anders. Als architect dring je zo diep in het privéleven van je klant binnen dat je elkaar echt goed leert kennen', zegt Erpicum. 'Als architect moet ik weten hoe iemand zijn tanden poetst en waar hij zijn vuile kleren gooit. De vraag 'hoe wilt u wonen?' is behoorlijk intiem.'

'Architectuur is een soort verkrachting, maar

dan intellectueel', zegt Vanden Borre. 'Bruno heeft me al talloze keren doen verhuizen. Ik blijf meestal drie tot vijf jaar in een huis. Dan kriebelt het weer om een nieuw project met hem te beginnen. Telkens verkoop ik mijn hele inboedel. Ik vertrek graag van nul.'

FINCA OP IBIZA

Vanden Borre woont in Luxemburg en op Ibiza en af en toe in Brussel. Daar en op het Balearse eiland woont hij in historische panden die zijn verbouwd door - wie anders - Erpicum en zijn bureau AABE.

In Brussel woont Vanden Borre tweedelijns in een verbouwde autogarage met originele ijzeren gewelven en grote raampartijen. Zijn huis op Ibiza is misschien wel het meest bescheiden en compacte waar hij ooit in woonde: een originele 19de-eeuwse finca. 'Dat is een typische, kleine, witte boerderij met dikke muren, kleine ramen en een patio om uit de wind te zitten. In Ibiza staat het vol met die verlaten boerenwoningen, meestal in slechte staat. Samen met Bruno hebben we dat huisje geres-taureerd. Hij behield de ruwe muren, maar ->>

'Bouwen en verbouwen op Ibiza wordt steeds moeilijker. Soms duurt het tot 7 jaar vooraleer je een bouwvergunning krijgt.'

Odigenis vendis et volorum est odionse rnatiatquis dunt moluptaquam fuga.

creëerde wel lichtstraten en voegde hedendaags comfort toe. Anders was het me te donker en te primitief.' Dat Vanden Borre in een authentieke finca woont, is eigenlijk toeval. De lokale vastgoedmakelaar kon hem overtuigen zijn vorige huis te koop te zetten. Toen dat snel verkocht raakte, had hij nog geen alternatief. 'Ik vond geen mooi terrein voor een nieuwbouw nabij Ibiza-stad, tot mijn oog viel op een oude finca met dikke muren en kleine raampjes. Finca's kosten niet zo veel, maar moeten wel grondig gerenoveerd worden.' Gewoon tijdelijk iets anders huren en intussen Erpicum inschakelen dus, zoals de vorige tien keer? Zo eenvoudig liep het niet. 'Het verkrijgen van de bouwvergunning alleen al duurde zeven jaar. De regels worden alsmaar strenger op Ibiza', zucht Vanden Borre. Erpicum knikt: 'Voor een andere klant heb ik zelfs twaalf jaar moeten wachten. In 2007 zei hij me zijn zestigste verjaardag in zijn nieuwe huis te willen vieren, maar zelfs bij zijn zeventigste is dat niet gelukt. Hij was 72 toen het opgeleverd is. Zo moeilijk is het om iets gebouwd te krijgen. Tot de jaren 80 was er absolute wildgroei op Ibiza: je kon eigenlijk gelijk wat bouwen, als je maar de regels volgde. Je moest zelfs niet wachten op een bouwvergunning om met de werken te beginnen, regulariseren lukte ook nog achteraf. Sinds het eiland de voorbije twintig jaar overspoeld is door toeristen is de situatie volledig anders. De Spaanse overheid houdt met drones in de gaten waar precies gebouwd wordt. Dichter dan 500 meter bij de zee mag niet meer. Er zijn meer mensen die zoals André's bestaande finca's verbouwen en restaureren, omdat je zo moeilijk een vergunning krijgt voor een nieuwbouw. Maar ook daarvoor heb je dus geduld nodig.'

ONZICHTBARE ARCHITECTUUR

Naar Vanden Borre's normen is zijn huis op Ibiza relatief bescheiden. Hij woonde de voorbije dertig jaar in verschillende grote, vrijstaande nieuwbouwwoningen op het eiland. Casa Azul (1990) was het eerste grote project dat hij er samen met Erpicum deed. 'Die woning was avant-gardistisch voor die tijd, al vertrok het ontwerp vanuit het archetype van de finca: een witte kubus met verschillende annexen en patio's', zegt Erpicum. 'André's volgende huis op Ibiza dateert van 2000. Die woning is opgevat als een dubbele, uitgerekte finca: twee geconnecteerde witte balken waarin openingen zijn uitgespaard. Die uitsneden kaderen het uitzicht op de zee en op het landschap. We bouwden 500 meter verderop nog een huis, dat mooi de hoogtelijnen volgt. De villa is opgevat als een wit blad papier dat doorboord is met kolommen en bomen. De gevel rondom is van glas voorzien. Bijna alle bomen op het terrein ->>

Vanden Borre woonde een tijdlang in deze hedendaagse finca op Ibiza. Hij verkocht alles, inboedel inclusief.

'Ik blijf meestal drie tot vijf jaar in een huis. Dan kriebelt het weer om een nieuw project met Bruno te beginnen.'

Odigenis vendis et volorum est odionse rnatiatquis dunt moluptaquam fuga.

Bruno Erpicum behield de ruwe muren van de finca, maar creëerde wel lichtstraten en voegde hedendaags comfort toe.

zijn blijven staan. We hebben het huis gewoon errond gebouwd. Als architect probeer ik zo onzichtbaar mogelijk in het landschap in te grijpen. De omgeving dicteert alles.'

BOKSMATCH

Bruno Erpicum en André Vanden Borre leerde elkaar eind jaren 80 kennen toen ze samen in Brussel een reeks renovatieprojecten deden in historische panden. 'Ik was meteen onder de indruk van zijn manier van aanpakken en architecturale kwaliteit. We hebben samen projecten gedaan in totaal verschillende contexten: renovaties, lofts, appartementen en vrijstaande nieuwbouvilla's, zowel in hartje Brussel, de groene rand erom als Spanje,' zegt Vanden Borre.

'Het voordeel bij André is: hij zit altijd alleen aan de tafel', zegt Erpicum. 'Hij weet wat hij wil. Er zitten geen andere mensen bij met wie hij een compromis moet sluiten. Een eerste project met een klant is altijd een soort vriendschappelijke boksmatch. Maar zodra je op één lijn zit en elkaar begrijpt, gaat het vlotter. Met André moet ik niet meer veel boksen. Het voordeel aan zulke mature klanten is dat ze mijn architectuur zo goed ->>

kennen dat ze me toelaten om 'uit de mode' te ontwerpen. Je kan geen datum plakken op zo'n ontwerp. Als ik voor hem persoonlijk teken, kan ik het ontwerp volledig personaliseren. Na dertig jaar gaat dat bijna vanzelf. Ik weet dat ik geen eetruimte met een tafel voor 15 mensen moet intekenen, want hij eet toch altijd buiten. En hij wil twee slaapkamers, geen vijf of zes. Als het een vastgoedproject is, bestemd om meteen te verkopen, dan willen we samen een wauweffect creëren en de vierkante meters optimaliseren.'

BETONNEN EXTENSIE

Komt er nog een nieuw gemeenschappelijk project? 'Er ligt momenteel niets op de tekenplank, maar ik voel dat André nog zin heeft', zegt Erpicum.

'De jaren tikken snel weg en bouwen is een traag proces, zeker op Ibiza', pikt Vanden Borre in. 'Ik droom van een hedendaagse extensie in beton bij mijn finca. Dat wil ik graag nog realiseren. Maar ik wil niet meer verhuizen om te verhuizen, of wonen op volstrekt afgelegen plekken waar je 's nachts in het donker enorme haarspeldbochten moet nemen. Ik wil dichterbij Ibiza-stad zijn, en meer genieten van de natuur en het landschap rond mijn huis. De bomen zien groeien en de struiken zien bloeien, dat geeft me voldoening. Als ik een nieuwe boom plant, zie ik hem wellicht niet meer groot worden. De tijd doet me anders genieten.' ❧

www.aabe.be

Odinzenis vendis et volorum est odionse rnatiatquis dunt moluptaquam fuga.

'Een eerste project met een klant is altijd een soort vriendschappelijke boksmatch. Met André moet ik niet meer veel boksen.'